

Shared Vision

ดร.วิฑูรย์ สิมะโชค
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ทุกวันนี้ “กระแสสีเขียว” แผ่กระจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว อะไรๆ ก็อ้าง “Green” เช่น Green Energy, Green Wave, Green Job, Green Housing, Green GDP และ Green Industry เป็นต้น

สิ่งแวดล้อมก็สีเขียว ความปลอดภัยก็สีเขียว แต่ในความเป็นจริง การให้ความสำคัญต่อ “สิ่งแวดล้อม” และ “ความปลอดภัย” ยังต่างกัน

ผมเคยเข้ามาโดยตลอดว่า “ความปลอดภัย (ในบ้านเรา) ต้องอาศัยกฎหมาย” คือ ต้องมีกฎหมายออกมาบังคับก่อน ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันอุบัติเหตุและเสริมสร้างความปลอดภัยที่ประกาศแล้ว ก็จะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย (อาจเป็นเงินค่าปรับทางแพ่งหรือโทษจำคุกทางอาญาก็ได้) เช่น กรณีบังคับให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องใส่หมวกกันน็อก หรือผู้ขับรถยนต์ต้องคาดเข็มขัดนิรภัย หรือผู้ประกอบการโรงงานต้องทำตามมาตรฐานความปลอดภัยต่างๆ เป็นต้น แต่วันนี้ ผมอาจจะต้องคิดใหม่ เพราะขนาดมีกฎหมายและมาตรฐานความปลอดภัยใช้บังคับกันมากมายถึงขนาดนี้ แต่เราก็กังพบเห็นผู้ไม่ใส่หมวกกันน็อก ขับรถจักรยานยนต์เถื่อนถนน มีผู้ใส่ “หมวกกันน็อก” ผิดประเภท ผิดมาตรฐานกันมากมายบนท้องถนนเช่นเดียวกับที่เราก็กังพบเห็นอุบัติเหตุร้ายแรงจากโรงงานต่างๆ ทุก บ่อยๆ

นั่นอาจหมายความว่า **กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยที่มีอยู่มากมายในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานยังไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้เท่าที่ควร** (ทั้งที่บทบัญญัติหลายข้อมีบทกำหนดโทษทางอาญานักมาก)

ในวันนี้ ผมจึงมั่นใจว่าความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินจากโรงงานและสถานประกอบการหลายประเภท ยังคงเป็น “ปัญหาเร่งด่วน” ที่ผู้รับผิดชอบทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่องต่อไป ยิ่งต้องการให้ไม่เกิดอุบัติเหตุอันตรายเลย หรือ “อุบัติเหตุเป็นศูนย์” (Zero Accident) ด้วยแล้ว เรายิ่งจะต้องทุ่มเทความพยายามเพื่อการนี้มากขึ้นอีก

เรื่องนี้เราต่างรู้ว่า ความตื่นตัวในเรื่องของความปลอดภัยในบ้านเรา จะต่างจากความตื่นตัวในเรื่องของสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ทุกวันนี้ การรณรงค์และการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง “จิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” ได้รับการตอบรับจากสังคมอย่างดีเยี่ยมในแทบทุกโครงการ ไม่ว่าจะป็นโครงการทวิเศษ โครงการรักษารักษาน้ำ โครงการ 3R การทิ้งขยะแยกถัง การแก้ปัญหามลพิษทางจราจร เป็นต้น

เพราะเราส่วนใหญ่ มองเห็นปัญหาที่เกิดจากมลพิษสิ่งแวดล้อมเหมือนๆ กัน มองเห็นผลกระทบต่างๆ จากมลพิษ

คล้ายๆ กัน สังคมไทยจึงมี “วิสัยทัศน์ร่วมกัน” (Shared Vision) ในการแก้ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกันเป็นกระแสเกือบทั้งโลก

เราต้องยอมรับว่า จิตสำนึกด้านการดูแลรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กๆ และเยาวชนของเรา คือ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการแก้ปัญหามลพิษในสังคมไทย เพราะนอกจากจะเป็นผู้ขับเคลื่อนแล้ว ยังเป็นผู้ชักจูงให้ผู้ปกครองรักและเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมด้วย เรายังไม่อาจปฏิเสธว่า กระแสของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) จึงอยู่ในระดับสูงตลอดมา

และที่สำคัญก็คือว่า การทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่สังคมเริ่มรับไม่ได้ ผู้ใด หรือองค์กรใดประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม โดยสร้างผลกระทบ หรือทำลายสิ่งแวดล้อม นอกจากจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายแล้ว ยังกลายเป็น “ผู้ที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคม” ด้วยอันเป็นเหตุให้เสียภาพพจน์ เสียชื่อเสียงและอาจต้องสูญเสียธุรกิจอุตสาหกรรมไปในที่สุด

แต่เราไม่ได้ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยเช่นเดียวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม เราไม่ได้ทำการรณรงค์และประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เรายังไม่ได้ยื่นหยัดในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จนเห็นผลลัพธ์ที่น่าพอใจอย่างเช่นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ทั้งๆ ที่ความปลอดภัยมีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินโดยตรง ซึ่งส่งผลเสียหายได้รวดเร็วและชัดเจนมากกว่า

ถ้าพนักงานปฏิบัติงานอย่างไม่ปลอดภัย โอกาสที่เขาจะบาดเจ็บพิการ หรือเลือดตกยางออกอาจเกิดได้ทุกเมื่อและเห็นผลลัพธ์ทันทีทันใดเลย เช่น นิ้วขาดจากเครื่องบีบโลหะ เลือดไหลจากการบาดเจ็บ ตาบอดจากการกระเด็นเข้าตาของสารเคมีอันตราย การตกจากที่สูงจนพิการ เป็นต้น

ยิ่งกรณีโรงงานเกิดอัคคีภัย หรือระเบิด ไม่ใช่โรงงานเท่านั้นที่เสียหาย แต่บ้านเรือนข้างเคียงที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงงาน ก็ต้องพลอยเสียหายยับเยินไปในทันทีด้วย

ทุกวันนี้ ทั้งที่เรามีกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยมากมาย และจากหลายกระทรวง (ทั้งด้านการป้องกันอุบัติเหตุอันตรายและการส่งเสริมความปลอดภัย) แต่ก็ยังปรากฏว่า ยังคงเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงจนเป็นโศกนาฏกรรมบ่อยครั้ง

ดังนั้น จึงน่าจะสรุปได้ว่า มีความผิดพลาดบางอย่างในกระบวนการบริหารจัดการ จึงถึงเวลาที่เรายิ่งต้องพิจารณาทบทวนเรื่องความปลอดภัยและมาตรการป้องกันอุบัติเหตุกันอย่างจริงจังกันแล้ว

เพราะ “สิ่งแวดล้อม” และ “ความปลอดภัย” ล้วนแต่มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ การยกระดับคุณภาพชีวิตของพวกเราให้สูงขึ้น